

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumerarea se face în Săbiu la expeditorul foiei pe afară la c. r. poste cu bani găta prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețului prenumerării pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 22. ANULU XIX.

Săbiu, in 18/30 Martiu 1871.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princip. și țări străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platesc pentru întâia oră cu 7 cr. sirulu, pentru a doua oră cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Unele observațiuni privitoare la organismul școlilor noastre confessionale.

De-ore ce educațiunea e factorul cel mai puternic, prin care se nobilează însușirile omului ce lu facu intru adeveru aceea, ce trebuie să fie, pentru d'a fi chipul și asemănarea idealului de perfecțiune, după a cărui chipu e ziditu, pentru aceea e datorința fie-cărui popor, ce voiesce înaintarea sea în cultura și prin trens'a asigurarea existenței sele naționale, ca să se îngrijescă cu deosebire pentru educațiunea sea.

Noi românii traindu în împregiurările aceste vitrige, aruncându-ne fortun'a sub unu regimu, a cărui tendinție cu privire la noi sunt mastere, deca voim să ne ținem de spiritulu tempului presentu și să progresam în cultura dimpreună cu elu, trebuie să ne căutăm unu scutu, unu radim care să aiba destula basă morale și garanția legale, că sub aripel se aparătoare să ne putem îngrijii pentru educațiunea noastră națională. Statulu care e sub ocărmuire străină, amu putea dice mai opusă națiunii noastre, nu ne garantează nici decătu cultur'a cătră care ne dăruim, și asiă nu ne rămâne în privința acest'a altu scutu și altu radim de cătu biseric'a, care fiindu națională a fostu totodăun'a fidelă națiunii și o a portat'o că intr'unu vehiculu printre stencele cutropitorie ale seculilor de trist'a aducere aminte.

Constituțiunea bisericeii noastre gr. or. și cu deosebire organismulu ei presentu au aflatu midilice, garantate prin legile țării, cu care să-si conducă singura trebile sele școlare, ce singure numai sunt apte de a înainta cultur'a poporului.

Petrunsu d'acesta înaltă misiune, congresulu naționalu bisericescu ținutu în a. trecut în Săbiu a și facutu dispozițiunile necesare ca școlile noastre pe basea statutului organicu să fie ferite de cursele ce se punu din partea organelor regimului spre a se desnacionalisă.

Senatele școlastice-eparchiale ale deosebitelor diecese prin operatulu congresului: „organizarea provizoria a învățământului naționalu confessional în metropoli'a gr. or. a românilor din Ungari'a și Transilvani'a“ au primitu insarcinarea a pune în lucrare dispozițiunile acestei legi bisericesci școlare.

Cum voru fi dispozițiunile deosebitelor consistorie spre a pune în lucrare acesta lege confessionale — școlastica și spre ai garantă rezultatulu doritu, tempulu ne va aștepta.

Pana atunci însă e datorința deosebitelor consistorie diecesane, că să nu întârzieze a aduce în viața legea provizoria adusa de congresulu naționalu bisericescu și a veghiă pentru practisarea acelei.

Consistoriulu aradanu, după cum ne spune „Albin'a“ Nr. 15 cam tardioru (!?) a facutu dispozițiunile necesare pentru practisarea acelei legi, a impartitu dieces'a în deosebite inspectorate și a denumitu inspectorii școlari, a facutu o instrucțiune pentru inspectorii la cercetarea școlilor și promite în § ultimulu din aceea instrucțiune cum ca la celu mai de aproape sinodu eparchialu se voru face propuneri pentru rebonificarea viaticului și a diurnelor inspectorilor școlastici, cari până atunci însă voru implini funcțiunile loru impuse gratuite, fără onorariu.

Fiindu-ca ori ce lucru, care e că să fie bunu, se aiba durată și se fie folositoru scopului pentru care se face, trebuie să se facă cu privire serioasă la toate împregiurările, ce obvinu și ce potu să obvină la practisarea lucrului chestionatu; asiă credu că nu va fi de prisos a face în scurtu ore-si cari observațiuni individuale la dispozițiunile aduse de

consistoriulu aradanu în privire la organizarea și susținerea școlilor noastre confessionale, cu atât mai multu, că celelalte consistorie ale metropoliei noastre, cându se voru apuca de astfelu de dispozițiuni privitoare la școlile noastre, să nu le treacă cu vederea circumstările, după care trebuie să ne acomodăm.

Consistoriulu nostru aradanu după ce imparte tota dieces'a în 32 de inspectorate, denumescă inspectorii școlari prin deosebitele districte școlare, parte dintre mireni parte dintre preoți, și i provoca pe acesti'a prin § 18 din instrucțiunea B) Nr. scol. 44 1871 că de o cam data să și implinescă funcțiunile gratuite căci sinodulu celu mai d'apropu, va face dispozițiuni pentru d'a li se rebonifică viaticulu și diurnele.

Frumose și folositoare dispozițiuni aceste a maritului consistoriu aradanu, deca deca sunt ele și totu atât de practicabile e alta întrebare.

Nu s'a luat în bagare de seama la formarea acelor dispunțiuni fostii inspectorii școlari de până acum, cari au fostu protopopii respectivelor tracturi; ba ce e mai multu, loru prin unu circulariu deosebitu multaminduli-se pentru ostenețele de până acum'a din cauza, ca suntu prea tare ocupați cu oficiulu loru protopopescu, li se da chiaru demisiunea. Și pe cine au denumitu de inspectorii în loculu loru? s'au denumitu mireni cari totu sunt în oficiu și s'au denumitu preoți, cari ierasi și au oficiulu loru preotiescu. Nu negu cumca acesti noi denumiti inspectorii nu aru fi mai zelosi și mai îngrijitori pentru școlile confessionale, că multi dintre protopopi; însă negu aceea cumca le voru iertă loră împregiurările, le va iertă loră oficiulu celu pörta, care oficiu e ala regimului, ce e contrariu școlilor confessionale, se petreca de mai multe ori septemăni întregi în inspectoratulu loru. Se voru duce dăii amployați și preoți să calatoriescă din comuna în comuna pe la școlile confessionale pe speșele lor, cari și fără de aceea sunt mari prelungă venituri mici? Dara consistoriulu le promite diurne și viatice, care li se voru votă cu ocaziunea sinodului celu mai procsimu.

Însă sinodulu de unde să voteze astfelu de diurne și de viatice? au dispune elu de fonduri anumite pentru scopulu acest'a se'u a preliminaru regimulu spre scopulu acest'a vr'o sumă? Eu de-si nu știu cu siguranță, deca nu credu nici un'a nici alt'a, ci suntu convinsu, că va putea numai aceea dispozițiune să o facă, că diurnele și viaticile inspectorilor școlari se'u să se adune prin colecte de buna voie dela popor, se'u prin repartiții pe sufletele creștinilor se'u să se solvescă din lada bisericeii, unde școl'a nu are astfelu de lada se'u fondu.

Cumca nici un'a din aceste dispozițiuni, ce aru potă face, sinodulu diecesanu, nu servește spre înaintarea poporului în cultura, în starea sea materiale și spre consolidarea în credință, ne arăta esperința în toate dilele.

Poporulu nostru pe lângă cultur'a lui de astăzi și pe lângă starea lui materiale atâtu este de îngreuiatu cu contribuțiuni de buna voie, cu repartiții și încă apoi ce e mai multu cu dările statului ce cresc din anu în anu și cu alte greutăți comunale, încătu deca constituțiunea bisericescă celu putienu nu lu va mai crăti cu contribuțiuni, atunci nulu va multiami nici de cătu traiculu în biseric'a constituțională, căci va începe a dice, cum audiu a se exprima în dilele aceste unu omu, cu ocaziunea unui sinodu parochialu: „De ce să ne mai adunam la sinode, ca ne mai îngreunam sarcinile, anu cu sinodulu se înmulți plată cristicului, acum a dascalului, pe anulu viitoriu cine știe acui lăfa se va propuce ierasi a-o in-

multi.“ Pe lângă aceea se facu colecte pentru ajutorirea bisericilor și școlilor serace de prin deosebitele părți ale țării, se facu colecte pentru asociațiuni și pentru teatrulu naționalu, repartiții după sufletele și avere se punu pentru diurnele și viaticile membrilor ce mergu în totu anulu pe la sinodele diecesane și pe la congresulu naționalu, pe la sinodele protopopesci și scie Ddieu câte și mai câte dari de buna voie și de silă, și apoi unde e susținerea familiei și de unde să se mai pună și câte unu fileriu în cas'a de pastrare că rezerva pentru dilele negre. Și apoi preste toate aceste să mai vina sinodulu diecesanu și să mai impună bietului popor, că să mai platească deosebitu și diurnele inspectorilor școlari, de câte ori au acestia placere se'u — le impune datorința a esi în inspectoratele lor; anu se va isderetnici poporulu atunci și mai tare, anu nu va dori în nesciința sea, că amaginduse de a scapă de atâtea contribuțiuni să-si abandoneze școlile confessionale și să le lasă preda regimului, care apoi siguru va forția pe popor la contribuțiunile la care acum este îndemnatu d'a se supune de buna voie? ba ce e mai multu în fat'a rivnei de proselitismu din partea altor confessioni în desperatiunea sea și va abandona și credința stramosiescă, a cărei constituțiune lu silesece la atâtea sarcini.

Mi va împotă pôte cineva ca suntu pessimistu de presupunu acesta despre poporulu nostru; însă de-si fatia cu împregiurarea acest'a asiă vrea să fiu; totuși, dorere, după viața poporului ce ni se arată în toate dilele, nu sunt, ci cele espuse sunt triste adeveruri. Pentru ce inse au datu maritulu consistoriu aradanu demisiunea fostilor de până acum'a inspectorii școlari, adeca protopopilor? au nu și-au implinit ei după cuvința datorințel lor fatia cu școlile confessionale, au n'au debutatu ei dimpreună cu inspectoratele supreme școlare bisericesci pentru de a rămâne școlile împreunate cu biseric'a atunci cându înțelegința română mirenescă și cu deosebire amployații mari de stat sub tempulu regimului provizoriu și încordau toate poterile, ca — a scota școlile din mâinile popilor și să le pună sub îngrijirea regimului de atunci. Cându autoritățile bisericesci atunci n'ar fi avutu destula energie intru apărarea școlilor confessionale, acum scie Ddieu unde amu stă cu școl'a; amu vedea prin scolutiile noastre sătesci pôte nemesiți scapatati și idioti, cari cu salarie bune s'ar îngrasiă din spinarea poporului pentru servitiulu de ala corape celu putienu, deca nu lu pôte magiarisă.

Concedu că pôte unii din domni protopopi, parte din caus'a multelor agende ale oficiului, parte din alte cause, nu și voru fi implinitu totu d'au'n'a fatia cu școl'a datorința asiă pe cumu s'aru fi cuvenitu, însă inspectorii nou denumiti, au nu sunt și ei amployați, ore n'au și ei oficiuri, după care și castiga pana de toate dilele, și care cu deosebire trebuie să le jaca la inima? Cine ne garantează că ei voru fi mai buni inspectorii școlari, că protopopii și preoții cari pe lângă conservarea bisericeii și a naționalității primo gradu sunt chiamati a conservă și independința școlilor noastre confessionali și sunt chiamati și potu lucră mai multu pentru ele cu atât a mai tare, deorece oficiulu lor e independentu, și sunt omeni liberi, omeni poporului, pe candu amployații sunt și trebuie să fie, omeni regimului care la ocaziune pôte să le facă și presiune, deca din politica celu putienu nu se voru nasu a cohetă cu regimulu.

Apoi să lasu esperința cea mai mare a protopopilor d'a umblă cu poporulu și d'alu indoplecă la scopuri folositoare, acest'a esu prin tractulu și prin inspectoratulu lor fără diurne și fără viatice speciale școlare, deorece ei și altmintrea sunt îndetorati asi cercetă bisericile, a revidiă socotelele bi-

sericee etc. cu care ocaziune totu'daun'a cercetarea scólei au fostu prim'a ocupatiune. Eata pre langa celelalte folóse d'a lasá pre fostii pan'acum inspectori scolari pre protopopii, in implinirea agendelor scolare, aici este si folosu materialu, caci se crútia celu putienu poporulu d'a nu mai plati viaticu si diurnu deosebitu scolariu in vr'o cateva renduri pre ann; cáci fia inspectori scolari ori si cine, protopopii ex officio totusi voru esi' prin districtulu loru la visitatiunea canonica si si voru incasá putienu ce—li se cuvine in locu de spese de calatoria.

Dara abstragendu dela aceste, unde e increderea poporului nostru tieranu in amplotatul, carelu mu-stra cu rigórea legei, candu se infatiosadia inaintea lui, séu in protopopulu carele neavendu alta putere e chiaru silitu sa 'lu intempine cu cuvinte dulci si mangaiatóre parintesci.

Din aceste considerante deci, eu, cá persóna privata, nu aprobezu dispositiunile marit. consistoriu oradanu fatia cu demissionarea protopopiloru dela inspectia scolara si d'numirea altoru inspectori noi si sum convinsu ca impregiarile memorate nu suntu de desconsideratu la suslienera scóleloru nóstre in caracterulu loru confessionalu si la intarirea poporului in credintia si moralitate. N. Pr.

Sabiu 18/30 Martie 1871.

Barbatulu românú, care competase la inaltulu ministeriu ung. alu cultelorú si instructiunei publice pentru loculu vacante la facultatea juridica din Sabiu, s'a respinsu cu cererea sea si s'a inlocuitu acestu locu cu unu sasu, dupa cum ne anuntia „Buda-Pesti Közlöny“.

De posede acestu sasu insusirile recerute, spre ai fi posibilu, de a propune unu studiu atátu de insemnatu, precumu e dreptulu civile austriacu, séu nu, ast'a impregiarare pare ca n'a prea batutu la cumpen'a vointiei inaltului ministeriu, pentru ca déca purcedea cu ocaziunea ocupárei acestui locu de la punctulu acelu de vedere, cá sa inlocuiesca pre D-rolu Krainz cu unu barbatu, care si-a facutu studiile juridice la univ'ersitati renumite germane cu succese escelente, atunci sasulu trebuia neconditionatu sa recéda suplicantelui Dr. românú.

Acésta respingere putemu sa o dicemu cu parere de reu — semnifica invederatu, ca brazd'a de diferentia nationale a sferelorú mai inalte, nu numai ca n'a inceputu a se angustá, dar amenintia a cascá din di in di totu mai pustia.

Acestu refusu depriméza argintulu viu din termometrulu liniscitu alu simtiriloru nationale de pre partea romanésca — spre regretarea acesteia —

FOISIÓRA.

In vagonu.

Umorésca.

Liberu dupa I. Rose n.

(Capetu.)

„Ea e un'a dintre acele amice bune, cari caluniéza bucurosu si au numai acelu interesu, ca vorbescu mai multu cu intentiune rea cá buna.“

Ve este o amica buna si cá atare ve spune: tinerulu celu interesantu e V. Vulturescu, proprietariu, cu stare bunisióra, i placu petrecerile si e cam risipitoriu, si de cum-va nu-'si capeta o muiere, carea sa lu ia de scurtu, 'si va pradá tota averea. D-ta, firesce, ti inchipuesce ca a i fi o astfelu de socia“.

„Pardonéza-me, ast'a nu mi intipuescu“, respunse dam'a, „la asiá ceva nu cugetu de locu, ci intrebu mai departe, ce inima are tinerulu? Amic'a medisanta de siguru mi va spune adeverulu.“

„Se intielege“, respunsei. „O Ddieule“, esclama ea, inima, inima are mai multa cá cátu e de lipsa. E tare simpaticu, i fugu ochii in tóte partile, si de si nu se scie nemicu pana acumu despre elu, totusi se vorbesce fórtu multu. Se dice ca aru fi tare intimu cu actricele, si o Ddieule, se scie, ca aceste nu suntu vestale“.

„Amic'a cea buna, ce e dreptu, are intentiune rea, déca nu vorbesce adeverulu, respunse ea cu picu, ce ati respunde la vorbele ei Dle Vulturescu?“

„Cam asiá e, stimata dómna,“ i-amu respunsu crucisandu-mi manile. Amu statu in multe relatiuni de amoru dara n'amu iubitú nice odatu, acum sciu mai antáiu ce este amoru si déca nu v'amu cunoscutu mai de multu, me rogu sa me scusati“.

„Inca totu nu me cúnósceti,“ respunse suriendu dam'a mea.

adencu supu punctulu de geru, fatia cu sferoidele invescute de coloru exclusivu magiare si se simte gróz'a, cá nu cumva mai multele casuri de felulu acest'a astufeliu repelute sa i aduca pre acesti ciclopi magiari politici pré tardiu la brazd'a, unde sa dica si ei numai in sine, cum dice sasulu: „Mintea românului cea de pre urma.“ Firesce e posibilu ca póte sa arunce mintea sanatósa a ocármuirii statului ungurescu vin'a la ast'liu de succese nefavorabile pentru petentii románi asup'a neghióbei passivitati a unei fractiuni de románi, inaugurata la 7 si 8 Martie 1869 in Mercurea.*)

Si objectivu si subjectivu privitu lucrulu mintea politico — morale a ori si carui cetatianu de statu, carea nu s'a innecatu pána acumu in pessimismu si n'a sicutu pána acum de locu despre vr'o desperare in puterea nepreocupata, drepta, aequa si morale a ocármuiriloru statului ungurescu, va sci sa'si tee astu felu de incidentii regretabili ad notam, nu pentru cá sa amenintie cu astufeliu de notiie, ci cá sa le pastredie de suvenire, spre a infruntá printr'insulu pre acei chauvenisti, cari nu inrosiescu a vorbi la lumea larga mereu de egal'a indreptatire iéra in midiloculu casei loru a se nitá preste umeri la acelu, cari se incaldiescu la acelu sóre alu patriei, de care suntu incalditi si ei netrebniicii. Cato.

Eveneminte politice.

Fluctuatiunile politice dincóci de Lait'a s'au retrasu iéra in marginile ordinare de candu s'a incheiatu desbaterea asup'a propunerii lui Iranyi. Acésta propunere indreptata in contr'a politicei observate de guvernú in decursulu resbelului franco-prussianu, a produsu discursuri infocate dara si interesante in diet'a ungrésca. Dintre deputatii ungrúri, nascuti jidovi si crescuti nemticesce, s'au pututu audí laude asup'a nemtiloru incátu se paré ca máne voru porni acesti'a pre Dunare in josu cátra Constantinopole. O cuventare au resunatu intre paretii dietei ungrésce, carea contine unu adeveru politicu in sine. Adeverulu acestu politicu e „mergereá nationei magiare mána in mána cu cea románá“ pronunsiatu de deputatulu românú Babesiu. Paguba ca discursulu ce contine adeverulu e o aparitiune in privintia cronologica nu la loculu seu; acum a aflatu dlu respectivu acestu adeveru? Mai departe, tem'a acésta dictata

*) Noi vorbeam pre atunci mai cu crutiare de passivitate si totusi ce ni se respunde? R.

„Ba ve cunoscu“, stringai aprinsu, si me 'ncercai ai apucá mán'a. Ve cunoscu inim'a, ve cunoscu spiritulu. Natur'a aru fi gresitu fórtu, déca nu v-arú fi inzestratu si cu o facia placuta. Tóte celelalte le voi aflá. Eu amu adeca in societatea namita unu amicu, care ve cúnóscu fórtu bine. Pre acest'a lu representati Dvóstra. Speru acum, ca unu amicu va fi sinceru catra amiculu seu“.

„Parola de siguru“, respunse dam'a, si mi intinse mán'a, pre care acum o strinsei cu mai multa amicalitate cá prim'a data. Apoi o intrebu fára a o lasá de mána: Cine e dam'a cea atátu de frumósa, care vorbesce cu domnisióra betránitiósa de colu? O cautatura atátu de geniale n'amu vediatu de multu“.

„Visaviulu meu se incercá mai nainte de tóte a si eliberá mán'a si dise: „Bunulu amicu nainte de ati respunde ceva, trebuie se-si aiba manele libere“.

„Nu se póte“, respunsei eu seriosu, m'amu dedatu, de comunu, a tiené multu de mana pre amici si amice“.

„Déca voiesci sa remanemu amici, trebuie sa te desveti de acésta“ replica ea cu seriositate comica:

„Déca postiti . . . respunsei eu, si ea incepe.

„Dam'a acésta, la care de altumintea nu potú observá nice o frumsetia particularia straordinaria, cu atatu mai pucinu spiritulu, este o veduva tinera remasa dupa unu consiliariu guvernialu, care a fostu fórtu betranu si uritu, si care din fericire morise in anulu d'antáiu alu casatoriei sale, cu acest'a se casetorise, numai cá sa nu remana léta mare“.

„Ah! vorbesci fórtu reu de aceea dama frumósa“, — o intrerupsei eu.

„Si pentru ce?“ replica ea. Póte pentru ca a incheiatu o casatori'a din interesu? Cá copila seraca, pre lánga aceea frumúscu, potea fi usioru sedusa de tinerii cei galanti, si asiá sa se nefericesca cu atátu mai vertosu cu cátu avea parinti seraci si o inima recunoscátore. De aceea se ca-

de situatiunea geografico-etnica si de alte interese civilisatórie nu se deplini in modu mai esauriabile cu date statistice, istorice politice etc. spre a avé mai puterica influentia asup'a dietei si asup'a opiniunei publice. —; este insa si o morala politica, intre a cárei partii se afla si consecuentia“.

Afara de dieta sa lucra la desfiintarea confineloru militari si la provincialisarea lorú. Esecutarea desfiintárei, respective provincialisáreise va intemplá prin organele militare esistente; prin acésta se voru incungiará neplacerile ce se aru poté nasce din trecerea militariloru confiniari la starea civile.

Influintia evenemintelorú celorú sangeróse petrecute intre nationile cele mai mari din Europ'a, a trebuitu sa se respandésca mai departe de cátu se intinde teritoriulu tieriloru nationiloru ce purtara resbelu intre sine. Asiá in Elveti'a indata dupa incheierea preliminariloru de pace nemtii s'raint, in man'a lorú de a tiené festivitáti impreunate cu mancare si beutara, fára de a luá in consideratiune ca convine elvetianiloru neutrali séu bá astfelu de demustratiune, se punu si provóca unu scandalu, ce a constatu mai multe vieti de ómeni.

Totu asiá cetimu ca se incercara sa faca in Bucuresci in 10 Martiu, in loculu celu mai principale alu capitalei. Din cáte cetimu, aci li s'a spusu in mai multe renduri, ca déca ei voru sa faca serbatóre nationale, sa o faca in unu locu mai retrasu, pentruca románi aru luá fest vitatea nemtiasca dreptu de o insulta provocatoria, pentruca nemtii sciu ca ei nutrescu simpathia naturale pentru francesi cá pentru fratii lorú de un'a si aceea si familia. Tóte in desierto, se vede ca insolentia a mersu asiá de departe, incátu a cautatu provocarea in adinsu. Si asiá s'a intemplatu de indata dupa ce s'a adunatu óspetii nemti in sal'a Slatineanu, s'au adunatu multime de ómeni, carea au bombardatu cu pietri ferestriile salei si a impededatu serbarea. Nici politia, nici militi'a n'a potutu scuti de multi-me sal'a de bombardári, cari au duratu pána dupa mediulu noptiei. Vieti de ómeni nu s'a periclitatu; vre-o cáte-va contusiuni de patu de pusca si de alte objecte si vre-o cáte-va individi arestati a fostu sferstitulu óspetului intrerupta si demonstratiunei provocate.

Ministrulu insa a trebuitu sa-si dea demissiona si a dóu'a di Romani'a avea unu ministeriu. L. Cargiu-Mavrogeni Costaforu-N. Cretulescu. Eri aflaramu ca si camer'a e disolvata si Domnitoriulu numai cu dictatur'a voiesce a mai guverná.

setori cu consiliariulu celu betranu, carele prin averea sea asecurase venitoriulu parintiloru ei.“

„Dar ea nu lu iubea?“

„No, nu lu iubea, avea insa destula taria morale ai fi fidela, a-si impleni detorintiele sale, si a nu dorí mórtea lui, n'a fostu bine?“

„Fórtu bine“ respunsei sarutandu-i man'a.

„Te-ai indatinatu a sarutá man'a amiciloru D-tale?“ intreba ea suriendu.

„Totu de un'a déca suntu de sessulu feminu, — dara mai departe, e frumosu?“

„Chiaru frumósa nu o potú numi, respunse amiculu imaginatu, „inse nu face nice o impresiune neplacuta, — e frumósa.“

„Cam de ce etate va fi?“

„Fui! cine va intreba o dama despre etate?“

„Daru eu intrebu pré vechiulu si bunulu meu amicu . . .“

„A, pardonu! atunci se póte intreba. E de 20 de ani.“

„E avuta?“

„Domnule, cumu poteti . . . ?“

„Bine, eu-mi intrebu amiculu.“

„Léra-mi uitasemu. Are o casa frumósa in cetate.“

„Cu atatu mai bine,“ esclamai eu.

„Negalantu . . .“ replica ea.

„Nu prea, amice, asiú fi negalantu, déca asiú intreba insa-si dam'a, mai negalantu candu te-asiú asigurá ca averea ei e bagatela, o avere pentru care 'si sacrificase tóta viatia“.

Cu acésta se parea a fi multiemito. „E buna?“ intrebai mai departe.

„Nu chiaru respunse ea. Iubesce aventurile, de si de altumintea o camu practica, si are numai calitate neconditionatu buna. Nu vrea sa se casetoresca a dóu'a óra.“

„Ei, ce caracteru detestabilu,“ amu esclamatu numai decátu, „trebuie sa lapedati calitatea acésta.“

Cuventarea

deputatului Iacobu Bolog'a ținuta în universitatea din Sabiu în 10/22 Martiu 1871 asupra proiectelor pentru regularea municipiilor din fondul regiu.

Onorata Universitate!

Eu sunt omul păcei. Pretindecu preste mesura pacea, carea mi-o dau alții, și me feresc că de focu de nepaciurea altor'a.

Pentru aceea m'amu luptatu — vi-o marturisesc, dloru mei! — m'amu luptatu multu cu mine insumi, meditandu asupra intrebarei: sa vorbescu, au sa tacu la obiectulu de sub pertractare?

Eramu paci, mai decisu a tacea, pentru ca avni placuta ocaziune, de a audi escelentele vorbiri ale prea stimatoru dñi condeputati de Bausner, Dr. Lindner, Dr. Kein, Wenrich, și a remanea indestulitu, aflându într'acelea o mare parte a convingerilor mele despre obiectulu de sub cestiune espresa astfeliu, câtu diu putienu, forțe putienu mi-a mai remasu mie de vorbitu.

Au doveditu adeca acesti domni condeputati în modulu celu mai eclatantu, au doveditu asiá, câtu nu trebuie sa demustru si eu, ca — deca se va sustienea acelu dreptu istoricu pre care lo pretindu contrarii nostri de opiniuni, adeca partid'a sasiloru vechi, dupa planulu fauritu de cátra densii — dieu acelu poporú alu cáruu sũu suntu si eu, poporulu românú, poporulu celu numerosu — deca nu celu mai mare — din teritoriulu reprezentatu în acésta casa, va deveni din nou sclavu politicu alu unei natiuni, alu unei natiuni din fundulu regiu, din acél'a fundu, domniloru mei! care nu rabda diversitate de drepturi „non patitur diversitatem iurium“.

Vreamu se tacu, cá sa nu facu — precum putoi prevedea si precum vedu — neplacere numitei partide.

Eramu sa tacu dloru mei, pentru ca nu vrému sa tulburu pacea mai tuturor membriloru acestei onorate universitati, spunendu-ve, ca cu durere trebuie sa ve descoperu, ca pre mine nu me indestulesce nici unulu dintre cele trei proiecte aflátore inaintea nóstra si trase sub discussiune.

Inadusiamu în mine, oprimamu si acésta durerósa marturisire, pentru ca nu me indoiamu nici pre unu minutu despre aceea, ca tare putieni se voru aflá între noi, bá în intrég'a nóstra tíera, cari dóru aru crede, si aru cutediá se sustienea, ca acuma pre temeulu unui'a séu altui'a din acestea trei proiecte aru p o t e a , séu chiaru aru t r e b u i

„Cátra cine vorbesci, Dle.? Eu sum amiculu d-tale.“

„A, pardonati-me! cáci uitasemu. Ei bine, daru acum se despartu amicii . . .“

„Pentru totdeuna?“ intréba ea ingrijiata.

„V'aru paré reu?“

„De siguru, mi-amu petrecutu forțe bine.“

„Regretu, insa trebuie sa-ti marturisesc, ca amicii acésti'a nu se voru mai intelni nice odata. Pentru aceea insa dam'a casei, la care ne aflamu amen doi în societate, vine si me recomanda Dvóstra: Dlu Valeriu Vulturescu — dóm'n'a —

„Sabin'a N. . .“ continuá ea.

Me bucuru din inima, stimata dómna, ca amu avutu onóre a fi recomendatu dtale, pentru ca sémeni de minune cu fost'a mea sora defuncta, pre care o iubeamu mai presusu de tóte.“

„Dara, pentru ce mintiesei?“ intréba ea.

„Numai cá sa-ti potu spune la inceputulu cunoscentiei nóstre ca — te iubescu.“

„Ast'a vrei se mi-o spunu?“

„Pe onóre, stimata dómna,“ respunsei schimbandu-mi vocea. Inca nu ti-amu veditu faci'a, cu tóte acestea te iubescu mai multu de catu viéti'a. Inchipuesee-ti cumu te voiu iubi, deca te voiu vedé naintea mea asiá precum mi esti acum în fantasia.“ Cu acestea i apucu man'a si o gramadescu cu sarutari de sarutari.“

„Ce faceti,“ dise ea nu în tonulu în care vorbise pana acum, si si trase man'a. Mi s'a parutu ca e seriósa. Eu inca lasai la o parte glumele si me adresai cátra ea cu seriositate: „Dómna, nu mi vei dice ca su nebunu deca ti voiu cere man'a?“

„Pentru ce? respunse ea glumindu, cugetu cá nici Dta nu mi vei dice nebuna deca ti voi acordá rogare . . .“

„Dómna, me faci omulu celu mai fericitu . . .“, esclamai eu, si eramu se cadu la peciórele ei.

„Nu te grabi domnule, asculta mai întâiu conditiunile“ — dise ea dup'aceea.

„Conditiiuni? gângavii cu uimire.“

sa fie si românii din fundulu regiu mangaiati, indestuliti în privinti'a pretensiiloru loru de dreptu.

Tacému dloru mei! si pentru aceea, pentru ca sciú, ca ultimulu cuventu la lucrulu acésti'a nu se vorbesce aici, ci ajurea, si speru ca acél'a se va vorbi acolo cu mai putiena patima si cu mai multa iubire de dreptate.

Taceamu dieu eu, deca nu me boldea vecinulu meu, dlu condeputatu Dr. Theil, provocându-se în vorbirea sea de eri si la putientic'a mea activitate de deputatu alu scaunulu Nocrichiulu din universitatea anului 1861/2, si deca nu me silea prin a c e e a la vorbire, ca d-sea s'a servitu numai de aceea parte a activitáti mele amintite, carea i-a placutu densulu si i-a venitu la socotéla cá apta spre ajungerea vre unui scopu; iéra de aceea parte a ei, — carea mi convino si mie; fára de care nu are nici unu intielesu si nici o insemnetate ceea ce a disu dumnélu, si carea singura esplica, lamuresce, dilucida ideile conducátore, ideile domnitóre pre tempulu acél'a, s'a feritu cá de par'a foculu.

S'a feritu dloru mei! dlu Dr. Theil, de a ve presentá intreg'a mea activitate din universitatea anului 1861/2 pentru ca facendu'o si combatea in-susi prin ea asertele séle.

Se intentioná în universitatea citatulu anu togma asiá precum se intentionéza acum prin dlu Dr. Theil si consoti stricta sustienere a dreptulu istoricu pre sém'a sasiloru din fundulu regiu; bá mai multu, ve spunu dloru! se lucrá pre atunci din tóte poterile majoritatei din universitate, ca tóte acelea comune sasesci din comitate care mai inainte nu s'au ținutu nici o data de fundulu regiu, sa se ia sub scutulu dreptulu istoricu sasescu, si sa se incorporédie fundulu regiu.

Déru eu cá deputatu ce faceamu pre atunci domniloru?!

Iéta ce!

Damu de o parte prea bucurósu consensulu méu la nisuinti'a condeputatoru mei sasi, de a-si aduná tóte comunele sasesci sub o jurisdictiune nationala sasésca si de a-si asecurá celu mai perfectu dreptu politicu pentru toti sasi din Ardealu; iéra de alta parte lucramu dupa debilele-mi poteri spre eliberarea natiunei mele de sub supremati'a straina: cereamu pentru natiunea mea cá atare acela-si dreptu, de care vreamu sa se bucure natiunea sasésca pentru sine.

Nedisputaverulu adevéru alu acestoru asertiuni

„Firesce, domni'a ta te-ai inamoratu în mine, fára a me cunosce.“

„Ba d'a, ve cunoscu prea bine.“

„Despre ast'a vréu sa me convingu. Asculta cum. Mi vei da cuventu de onóre, ca indata ce vomu ajunge în Viena, nu te vei încercá sa te incunoscentiezi de mine.“

„Me promitu.“

„Dupa amédi punctu 4 óre voimú merge în Prateru séu singura, séu în societate cu mai multi. Si deca între tóte celelalte dame me vei aflá, si fára nici-o dubietate te vei adresá cátra mine, cá cátra consort'a dtale, primescu sa fiu a dtale, de órece atunci voiu fi convinsa cá te atrage inim'a cá unu magnetu cátra mine. Te invoiesci?“

„Ce eramu sa facu? În sine erá într'adeveru o întreprindere audace, cu risicu mare acésti'a si de si avému o atragere neinvigibile cátra frumós'a mea cunoscuta necunoscuta, nu poteamu contá multu pre simpatii'a ochiloru mei, — totu a trebuitu sa me unescu cu planulu ei, de la care s'a sprimatu cá nu renuncia sub nici o conditiune. Asiá amu jocatu pre celu siguru de succesulu seu si me nevoiamu pre cátu mi erá cu potintia a profitá din stringere de mâni, pre cari le incarcamu cu sarutari din grosulu. Stringerile acestea au si fostu o fericire pentru mine. Cum? veti vedé mai târ diu. Cându se crépa de diuá suntemu mai lángea resiedintia. Ea si trase frumósu mân'a de la mine, si strinse velulu bine în giurulu capulu, se sguli în anghielu ei, asiá cátu nici idea nu mi poteamu face despre form'a si statur'a frumósei mele mirese. Într'aceea ajungemu în Viena. Ea remane în vagonu pâna me departu de calea ferata. Tragu la otelulu E . . . Eramu tare neliniscitu pentru aventur'a ce mi se templase. N'amu mâncatu mai nimic, de unde amu conchisu la marimea compasiunei, a suferintiei mele, cáci pâna atunci, amorulu, nu mi stricase nici odata aptítulu. Dupa prândiu, galitu bine si ciucilitu, cá unu puiu, me grabescu la gradina. Me punu la intrata cá unu stépu, cu

ale mele iésa la lumina din votulu separatu, care lu dadni eu universitatei din a. 1861/2 si care se afla în protocolulu respectivu.

Me indatorá multu prea on. Domnulu Dr. Theil, deca ve ceea — pre cumu v'a cetitu c a t o t ó t e a l t e l e — si acéstu votu separatu atatu de aprópe de citatele dumnélu.

Elu inse nu o facú si asiá lasa o lacuna, pre carea trebuie sa o umplu eu.

Precum deci ati permisú acelu domnu a v'a ceti c a t e s i m a i c a t e , permiteti-mi, — Ve rogu! — si mie, a ve ceti unele pasage din acelu votu separatu din 13. Martiu 1862 presentatu universitatei si cetitu în siedinti'a ei din 29 Martiu 1862.

Cu permissionea domniloru vóstre cetetescu: (Din testulu nemtiescu, traducere romanésca).

„Subscrisulu, cá membru alu comisiunei de siepte, s'a dechiaratu apriatu în contra conclusulu obvenitoriu în proiectulu ei sub punctulu I. ad. II., care statoresce modalitatea infintiarei ținuturilor nationale de administratiune, si a proiectatu alta modalitate, de a compune teritorii nationale.“

„Proiectele lui nu afla consideratiune la comisiunea de siepte.“

„Fiindu insa subscrisulu de firma convingere, ca proiectele lui facute în aminti'a comisiunei de siepte contribuie esentialmente la solvirea cestiunei cum s'aru potea realisá în Ardélu principiulu egalei indreptatiri nationale? se afla indemnatu a repeti aceste proiecte si inaintea onoratei universitati, si în consideratiune:

„ca propunerea comisiunei de siepte, obvenitoria sub punctulu II. alu operatulu ei, dupa carea tóte comunele sasesci, care nu stau sub federatiunea municipala a natiunei sasesci, suntu de a se incorporá federatiunei acéstei'a „s'a primitu si s'a rad catu la conclusu, si ca prin urmare tóte comunele sasesci aflátore în tier'a intréga au de a se ținea de conclusule acéste de federatiunea municipala sasésca;

„ca conclusulu acésti'a, care promovédie interesele natiunei sasesci, spriginescu prea puternicu aceea propunere a subscrisulu:“ ca tóte comunele románesci, séu locuite în preponderata majoritate de románi, sa se priméscu în federatiunea romana municipala, carea are de a se face, si se póte pretinde de cátra celelalte natiuni principale ale tieriei, prin urmare si de cátra natiunea romana spre promovarea propriiloru ei interese, cu acelasu dreptu, cu care l'a adusu universitatea sasésca;

orologiulu a mâna. M'amu decisu a observá mânile tuturoru dameloru celoru frumóse, fiindu ca cu ocaziunea stringerei de mâna amu simtitu la mirés'a mea o bracieta în form'a unui catene, dupa cumu se indatinéza a portá damele de comunu, de pre care speramu a o poté recunosce. Me temému numai ca sicut'a va fi observatu atunci emotiunea mea cea placuta. Dar' m'amu superatu si debelatu indata, cáci între 200 dame ce trecnú pre lángea mine celu pucinu 199 avón braslete în forma de catena. Batu 4 óre. O grupa mare se apropia de intrata, voru fi fostu vreo 20 dame si domni. Te esaminamu mânile. Dar' fatalitate! tóte porta braslete, numai un'a singura nu avé nimic. O priyii odata în facia. Asiá erá de frumósa, precum mi-intipuisemu io necunoscut'a mea mirésa. De odata me sagéta prin inima, si mergendu spre dens'a amu prinsu-o de mâna si me adresai cátra societatea ce stá înmarmurita: Aici amu onóre a ve recomendá în persón'a dnei S a b i n ' a N . . . pre multa stimat'a mea mirésa.

„Bravo!“ strigara deodata domni, cari probalmente au fostu incunoscentiati despre totu cursulu lucrulu, si S a b i n ' a , caci ea erá, în adevéru pleca, rosindu, ochii spre pamentu, si suferi cá coram publico se o inbracisieu.“

„Preste 8 díle amu serbatu conuni'a, si la reintórcere revenindu în vorbire la aventur'a nóstra, me roga iubit'a mea consorta se-i spunu dreptu ca cum amu cunoscutu-o. — Eu firescu i-amu spusú cá m'amu rezimatu mai multu pre simpatia, dara mai multu amu contatu pre braslet'a pre care s'irét'a nu o luase, de órece observase ca aceea o pipaescu cu intentiune.“

Aici e tóta istoria.

„Mai póta si acum caten'a?“ intréba prof. de filosofia.

„Acum o portu eu, respunse Vulturescu daru nu-o simtu.

Toti iau sticlele a mâna si desiertavdule pâna în fundu, canta impreuna pentru Vulturescu:

„Inveci pomenirea lui.“ — N. P. P.

„ca subscrierului i au procuratu propriile rela-
tioni ale natiunilor transilvane firma convingere,
cumca egal'a indreptatire a natiunilor principale
din acés'ta țara se va adevéri realizandose, si
neincrederea, invidi'a si ur'a dintracéstea natiuni se
va nimici numai atunci, si se va putea preveni
ori carei anse la frecari nationale, déca se va dela-
turá cu succesu bunu temerea de supremati'a unei
natiuni asupr'a aceleialalte.

„ca acés'ta din urma se va putea realizá dupa
opiniunea subscrierului numai atunci, déca se va
concede fiacarei natiuni singuratice din Transilvania,
asiá dara si celei române, ca sa se coadune —
precum s'a coadunatu natiunea sasésca spre folo-
sulu seu celu mai evidentu pre langa universitatea
sea, si precum se silesce ea a atrage in uniunea
acés'ta si pre acelea comune sasesci, care pana
acom inca nu stau sub administratiunea ei — pre
langa unu centru propriu si fatia cu celelalte na-
tioni de sine statátore, si se primésca încátu voru
permite interesele administratiunei publice — tóte
comunele romanesci, si pre cele locuite in numeru
prevalentu de romani in acés'ta uniune, prin ce se
va formá aceleu teritoriu separatu nationalu pentru
natiunea romána din Transilvani'a, in care aru avea
de a se ingrigi de administrarea autonoma a cau-
seloru ei proprie o deregatoria suprema a natiunei
acéseia de multu ceruta, dupa esemplulu universi-
tati natiunei sasesci; —

„a propune:

„ca punctulu I. ad. II. sa se compuna asiá:

„La formarea teritoriilor nationale aru avea
mai intai de a se considerá recerinti'a administra-
tiunei, daru totu deodata a se ingrigi si de aceea,
ca dupa potintia sa se incorporede tóte comunele
Transilvaniei, locuite exclusivuminte séu in multime
preponderanta de románi, intr'o confederatiune mu-
nicipala romána, si sa se supuna administratiunei
unei deregatorii supreme a natiunei române.“

Astfelu de aspiratiuni avemu la a. 1861/2
dloru mei!

Astfelu de arangiere a relatiunilor nóstre
nationale dorému si intentionamu cu pre atunci,
si ve asigurú fára de nici unu cugetu rezervatu,
ca o asemenea arangiere o a-si pretinde si acum
déca nu a-si prevedea, ca in lini'a prima si cu
deosebire togma dlu Dr. Theil si consotii sei de
opiniune mi s'aru opune, precum mi s'au opusu
majoritatea universitatii din a. 1861/2, dicendu-mi
ca „a Várós usque Boralt“ nu da nici celu mai
micu petecu de locu, fie acel'a macaru cátu de
romanescu;

o asiú pretinde si acuma déca faptele domnu-
lui Dr. Theil si consotii mi-aru fi mai lasatu vreo
mica schintee de sperantia, ca me voru sprigini in
nisuinti'a mea, lucrându cu mine, cu noi de impreuna,
in bine intielesulu interesu alu ambeloru nóstre
natiuni, spre realizarea adeveratei egali indreptatiri,
spre stergerea suprematiei, sub care atátu de lungu
si atátu de amaru tempu a gemutu natiunea mea;

o asiú pretinde, domniloru mei! déca asiú avé
vre-unu prospectu de reusire, si déca legea publica,
de carea amu totu respectulu, de carea voiú, si
suntú datoriu, sa ascultu, nu ne aru fi straformatu
totalminte terenulu anului 1861/2.

Dar v'amu ocupatu multu, dóra chiaru prea
multu, cu domnu Dr. Theil. —

Ve ceru deci escusa, si ve rogu, sa 'mi con-
cedeti cá sa ve mai spunu inca cu vr'o câteva
cuvinte, pentru ce amu disu cu ceva mai nainte:
ca pre mine nu me multiamescé nici unulu din
proiectele cele trei de sub pertractare?

Iéta pentru ce domniloru mei!

Pentru ca nici unulu nu corespunde pre de-
plinu legei publice, carea pretinde regularea mu-
nicipalulu din fondulu regiu, adeca §-lui 10. din
art. dietalu XLIII, alu anului 1868.

Dupa legea acés'ta aru fi a celu proiectu
corespundietoriu ei, care la regularea amintita aru
considerá si aru aduce in consonantia atátu drep-
turile basate pre legi si contracte, cátu si
egal'a indreptatire a natiunali-
tátiloru aflátore in fundulu re-
giu.

Dar proiectele nóstre si au uitata ca pamentulu
de acés'ta egala indreptatire, o ignoréda de totu.

Ba si mai multu dicu: proiectulu minoritatiiei
din comisiunea ad hoc o face chiaru ilusoria, cu
nepotintia, de óre ce elu pretinde apriatu numai si

singuru pentru natiunea sasésca dreptulu istoricu,
prin care vrea sa țiena si de aci inainte pre cele-
lalte popóre din fundulu regiu, sub tutelatulu, sub
egemoni'a numitei natiuni.

Cu unu asemenea proiectu nu me voiú inprietini
nici odata si pentru aceea nici ca 'lu voiú primi
vre'o data de basa a desbaterei, speciale.

Celelalte dóue proiecte ce e adevératu, nu
pretindu de dreptulu si apriatu acestu dreptu isto-
ricu; dau insa totusi o preferintia natiunei sasesci,
vorbindu numai de acés'ta, si tacendu de celelalte
cá cându nici n'aru mai esistá in fundulu regiu.

Cu tóte acésestea sperându ca 'mi va succede
in desbaterea speciala, a schimbá unii paragrafi
ai proiectulu majoritatiiei comisiunei in favóra tu-
turatoru locuitoriloru din fundulu regiu si ai acomodá
improgroráriloru si relatiuniloru nóstre de aici, prin
care amu putea deveni cu totii egali, me dechiaru
pentru acestu proiectu alu majoritatiiei si'lu primescu
de basa alu desbaterei speciale.

In fine sa 'mi concedeti, ca sa incheiu si eu
cum a incheiatu ieri prea stimatulu condeputatu
Wittstock cu privintia la natiunea sea, si adaogându
numai cuventielulu „si“ se dicu: Si „noi credemu
a avea dreptulu la existintia-ne propria!“ —

Multu onorate domnule Redactoru! Nu potú
trece cu vederea unu evenimentu de insemnate
pentru noi románi. —

Deci ve rogu, sa binevoiti a dá locu unei
scurte descrieri alu acestui evenimentu, in colónele
multu pretiuitulu, diariu „Telegrafulu Romanu,“
spre a-mi esprimá bucuri'a, carea o amu simtitu si
o simtiescu, vedendu inflorirea scóleloru nóstre gr.
or. si prin ele a tinerimei române. —

Inainte de a trece la exprimarea acésestei bu-
curii, 'mi ceru escusare, pentru ca nu amu facutu
mai de timpuriu, — cugetându, ca voru exprime
acés'ta bucuria alti dni, cari inea au participatu la
acestu evenimentu de mare insemnate, — ve-
diendu inse, ca nu — 'mi iau eu libertate a o es-
prime. — In comun'a Galesiu s'au edificatu o
scóla gr. or. in anulu 1870. cu dreptu cuventu
potu sa dicu, ca fatia cu comun'a, e un'a dintre
cele de frunte scóle. —

In 30 Ianuaru 1871 s'au sântitu acés'ta scóla
luându de patronu alu scólei pre cei trei „Ierarchi“
cari se serbéza in numit'a di. —

Dupa ce s'au finitu servitulu divinu in st.
biserica, preotii insociti de poporulu intregu s'au
dusu in scóla, unde s'au severisitu sântirea apei. —

In finea servitulu acéstui'a Ddieescu, dlu par.
N. Rachitianu ocupá presidiulu,* — si intr'o cu-
ventare potrivita desfasiurá pre largu insemnate
acésestei serbari, — bucuri'a care o simte densulu ca
s'au potulu edificá o asemenea scóla, multiamit'a,
rogarea sea cátra poporu si mai alesu cátra acei
barbati dintre poporu, cari nu au crutiatu ostenelele
la edificare, rogarea dicu, ca si de aci inainte, se
nu crutia veri ce ostenéla, — ci dupa potintia, sa
dea mána de ajutoriu, la tóta ocaziunea binevenita
pentru de a se poté educá si desvoltá, cátu mai
bine si mai usioru, tinerimea nóstra romána.

In fine arata lips'a unui „a d j u n c t u“ ze-
losulu invetiatoriu — si speréda ca in intielegere
buna cu comun'a, si acés'ta lipsa se va poté repará
(delaturá) —

Dupa acésestea urmá unu prándiu spledidu la
care au luatú parte mai multi dintre inteligenti din
comunele invecinate, precumu si ambele comitete
din locu. —

Intre alte vorbiri (toaste), unulu propuse
cá sa se faca colecta, pentru de a se imulti
fondulu scólei; cu care ocaziune s'au si adunatu
o suma de 23 fl. v. a. — fondulu scólei din co-
mun'a Galesiu s'au infiatiatu in 25 Octobré 1870.,
si atát'a s'au imultiu, încátu astadi posede la 200
fl. v. a. bani gal'a. — Dee Ddieu cá tóte comu-
nele sa urmedie esemplulu din comun'a Galesiu.
Si eu credu ca voru putea urmá, numai sa ziba
conducatori harnici, cari prin cuventari si explicari,
despre insemnateea si folosulu fonduriloru scolari,
sa scie iudemná pre poporu, la infiatierea si in-
multirea loru.** —

*) La care au fostu invitatu on. dnu. protopresbiteru
I. Hanea, care insa au absentatu fiindu morbosu. —

**) Precum au facut'o in Galesiu Parintele N. Rachi-
tianu si invetiatorulu Avramu Acilenescu.

„Sa tratiți! onorati Parinti, frate invetiatoriu
si onorato oficiu comunale, „sa tratiți“ — staruili
numai si in venitoriu, — dupa comu ati inceputu
si fili siguri, ca plat'a vo va fi mare. —

Ioanu Necsi'a.
invetiatoriu primariu
in Tilisc'a. —

Varietáti.

Bibliograficu. Dlu Sava Popovicu Bar-
ci a n u, parochu gr. or. in Resinari, asessoru alu
consistoriulu archiepiscopescu scolasticu etc, etc.
a imultiu literatur'a cu unu opu intitulatu „The-
oretisch-practische Gramatik der romanischen Sprache.
Zum Schul-und Selbstgebrauche“. Numele si re-
numele autoriului ne dispenseza de a vorbi mai pre
largu recensandu opulu.

— Unu atare opu, va se dica pentru de a poté
strainii invetiá limb'a nóstra materna a edatu in anulu
acést'a, dupa cum audimu, si dlu Ioanu Maximu.

Bibliograficu. Dlu Ioanu D o r c a direc-
toru alu scóleloru capitale din Satulungu a datu la
lumina „Manualulu de limb'a germana pentru scólele
populare si capitale gr. or.“ . . . pre care opu
lu recomandamu attentionei publice si cu deosebire
invetiatoriloru nostri. La tempulu seu amu primi
bucurosú si recensiani asupr'ai.

Bibliograficu. Amu primitu in dílele acéseste
opulu intitulatu „Románi si Constitutiunile Tran-
silvaniei de Dr. Ios. Hodosiu,“ o carte interesanta
pentru toti cei ce se intereséza de referintiele
nóstre politice si nationale.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochie Uroiu si fili'a
Carpinisiu, in protopresbiteratulu gr. or. alu Ioagiului I,
statátore din 153 familie, se escria concursu pana la 23
Aprilie 1871.

Emolumentele suntú:

- 1, Casa parochiala cu gradina de legumi,
- 2, Venitulu stolare, si 102 ferdele (a 22 cupe) cu
cucuruzu sfarmatu,
- 3, Portiunea canonica: a, dóua locuri araturi de 4
cara cucuruzu, b, trei locuri araturi la olalta de 4 ferdele
semanatura de grau, c, un'a curechiste de 1000 fire de
curechiu, d, dóua cimiteriuri eu pomi si de unu caru de
fanu

Doritorii de a ocupá acés'ta statiune au sa astérna
concursele lorú instruite in sensulu statutulu organicu, la
scaunulu protopopescu in Hondolu, pana la terminulu
prefiptu.

Hondolu in 10-lea Martie 1871.

Cu contielegerea comitetulu parochialu.

Basilu Piposiu.

(22—2)

Protopr.

Edictu.

Nicolae Achimu Tom'a din Hermannu, in districtulu
Brasiovulu, care de cinci ani parasí cu necredintia pre
legiuit'a sea socia Mari'a Mihai Dragusiu din Sanpetru,
fára a se sci ubicatiunea lui, sa citéza, cá in terminu de
unu anu si o di, sa se infaciosiéde inaintea subscrierului
oru matrimonialu, cáci la din contra si in absentia lui,
se voru face cele ce dictéza legea.

Brasiovu in 18 Februarie 1871.

Forulu matrimonialu gr. or. in alu II-lea tractu
alu Brasiovulu

(17—2)

Ioanu Petricu

Protopopu.

Citatiune edictala.

Flórea Tomutia din Mesendorf, carea in modu clan-
destinu — de mai multu tempu au paresitu pre legiuitulu
barbatu Ioanu Avramu din Zvetanu, tractulu Palosiului, seu
fára de a se sci acum pre unde vietuesce, — se pro-
vóca prin acés'ta: ca in terminu de unu anu si o di,
sa se presentéde inaintea scaonulu protopopescu sub-
scrieru, cá sa-si dée respunsulu de aperare la actiunea
barbatulu seu, cáci nepresentându-se in acelu restempu,
procesulu divortialu intentatu in contra-i se va pertractá
si decide conformu canóneloru s. nóstre bisericu.

Cati'a 8 Februaru 1871.

Scaonulu protopopescu gr. orient. alu tractulu
Cohalmului.

Nic. D. Mircea

Adm. Prot.

(20—2)

Burs'a de Vien'a.

Din 17/29 Martie 1871.

Metalicele 5%	58 05	Act. de creditu	266 20
Imprumut. nat. 5%	68	Argintulu	122 75
Actiile de banca	726	Galbinulu	5 85